

POSTAWY RODZICIELSKIE

Żeby zacząć mówić o postawach rodzicielskich trzeba powiedzieć, iż **rodzina stanowi główne źródło doświadczeń dziecka**. To rodzina w największym stopniu wpływa na kształtowanie jego zachowań i osobowości.

Najczęściej wymienianymi **czynnikami kształtującymi postawy rodzicielskie** są: potrzeby rodziców, cechy osobowości rodziców, traumatyczne doświadczenia, emocje, oddziaływanie środowiska, wpływ wczesnych doświadczeń z dzieciństwa, jakość związku małżeńskiego.

Niewłaściwe postawy wychowawcze rodziców:

Odrzucenie. Rodzice odrzucający dziecko nie chcą mieć z nim do czynienia, nie lubią go. Może występować agresja, krytyka dziecka. Próby kierowania dzieckiem są najczęściej w postaci zastraszania, karania, żądania.

Unikanie. Rodziców nie interesuje dziecko, jego problemy, zainteresowania, plany czy marzenia. Przebywanie z dzieckiem nie sprawia przyjemności, starają się go unikać. Wysyłają np. dziecko na różne kursy – byleby nie mieć z nim kontaktu. Postawa ta charakteryzuje się również brakiem stałości w wymaganiach od dziecka, lekceważeniem zagrożeń i brakiem współpracy.

Nadmierne ochranianie. Rodzice traktują dziecko jako osobę bez przerwy wymagającą opieki. Często ta postawa wynika z lękowego podejścia jednego, bądź obojga rodziców do świata. Nie wierzą, że dziecko poradzi sobie, że potrafi np. samodzielnie się ubrać, zjeść, posprzątać zabawki, zasunąć suwak u kurtki, zapiąć guziki, umyć się, wykonać czynności higieniczne w toalecie, wytrzeć nos, ubrać buty itp. Rodzice nie wierzą, że dziecko poradzi sobie z jakąkolwiek trudnością.

Konsekwencją takiego zachowania rodziców jest opóźniony rozwój emocjonalny i społeczny, różnorodne lęki u dziecka, brak inicjatywy albo postawa dziecka silnie roszczeniowa – egoistyczna.

Nadmierne wymaganie. Rodzice chcą od dziecka więcej niż jest ono w stanie udźwignąć. Nie akceptują dziecka takim jakim jest – zawsze czegoś brakuje, zawsze mogłoby być lepiej. Dziecko jest ciągle oceniane i przymuszane do posłuszeństwa. W razie problemów - wina zawsze leży po stronie dziecka.

Niewłaściwe postawy rodzicielskie wyrządzają tak silne i trwałe szkody w rozwoju dziecka, że metody wychowawcze stosowane przez szkołę nie są już w stanie usunąć tych zniekształceń i wypaczeń.

(M. B. Pecyna)

Natomiast rodzice przejawiający **właściwe postawy** wychowawcze wobec dziecka chętnie otaczają je troskliwą opieką, dostrzegają i zaspokajają jego potrzeby, mają dużo cierpliwości, gotowości do tłumaczenia i wyjaśniania. Łatwo nawiązują kontakt z dzieckiem, który opiera się na sympatii i wzajemnym zrozumieniu. Są konsekwentni. Obiektywnie oceniają swoje dziecko. Dziecko darzone przez rodziców zaufaniem, „zdrową swobodą” jest samodzielne, ufne, wytrwałe, uspołecznione, pomysłowe, bystre, pokonujące różne przeszkody, spełniające trudne zadania.

Dzieci rodzą się mając już zdolności twórcze, ale to od rodziców zależy, czy będą miały odpowiednie warunki do ich rozwoju.

Opracowała I. Skórska

Bibliografia:

- Bonar J. *Rozwijanie twórczości uczniów klas początkowych poprzez zadania dydaktyczne w toku kształcenia zintegrowanego*. Łódź 2008.
Erikson, E. H., *Dzieciństwo i społeczeństwo*. Poznań 2000.
Pecyna, S., *Maria Bogumiła, SJE, Rodzinne uwarunkowania zachowania dziecka w świetle psychologii klinicznej*. Warszawa 1998.
Ziemska M., *Postawy rodzicielskie*. Warszawa 2009